

a joint programme
OMCT fidh
SOS-Torture Network
The Observatory
for the Protection
of Human Rights Defenders

İNSAN HAKLARI DERNEĞİ
HUMAN RIGHTS ASSOCIATION
KOMELEYA MAFÉN MIROVAN

TÜRKİYE
İNSAN
HAKLARI
VAKFI

ORTAK AÇIKLAMA – GÖZLEMEVİ / İNSAN HAKLARI DERNEĞİ / TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VAKFI

TÜRKİYE: Diyarbakır'da kadın hakları savunucularının keyfi tutuklanmaları

Paris-Cenevre-Ankara, Mart 30, 2022 – Diyarbakır'da 16 Mart 2022'nin erken saatlerinde polis 24 kadın hakları savunucusu ve aktivistin evlerine baskın düzenledi ve bu kişileri keyfi olarak gözaltına aldı. 18 Mart 2022 tarihinde bu kişilerden 11'i tutuklandı. İnsan Hakları Savunucularının Korunması için Gözlemevi (FIDH-OMCT), İnsan Hakları Derneği (İHD) ve Türkiye İnsan Hakları Vakfı (TİHV), Türkiye'de kadın hakları savunucularına yönelik bu yeni saldırıyı kınıyor ve yetkilileri savunucuları derhal ve koşulsuz olarak serbest bırakmaya çağırıyor. Ayrıca Türkiye hükümetini, Kürt kadın hakları savunucuları da dahil olmak üzere tüm insan hakları savunucularına yönelik yargısal tacizi durdurmaya çağırıyor.

Diyarbakır'da 16 Mart 2022 sabahı polis memurları, farklı sivil toplum örgütleri, sendikalar ve Halkların Demokratik Partisi (HDP) üyelerinden oluşan 24 kadın hakları savunucusu ve aktivistin evlerine baskın düzenledi.

Bu baskınlar sonucunda aşağıdaki hak savunucuları ve aktivistler gözaltına alındı ve Diyarbakır İl Emniyet Müdürlüğü Terörle Mücadele Şube Müdürlüğü'ne getirildi: Rosa Kadın Derneği (Rosa) Yönetim Kurulu Başkanı **Adalet Kaya**; Rosa Yönetim Kurulu üyesi **Nevin Oyman**; Rosa üyesi **Fatma Gültekin**; Özgür Kadın Hareketi (*Tevgera Jinen Azad – TJA*) aktivisti **Zekiye Güler**; HDP Yenişehir İlçe Eş Başkanı **Remziye Sızıcı**; yerine kayyum atanan Sur Belediyesi Eş Başkanı **Filiz Buluttekin**; Diyarbakır Sağlık ve Sosyal Hizmet Emekçileri Sendikası (SES) Kadın Sekreteri **Fatma Yıldızhan**; TÜMBEL-SEN (Tüm Belediye Memurları Sendikası) Eş-Başkanı **Nihal Yanık**; Eğitim-Sen (Eğitim ve Bilim Emekçileri Sendikası) 1 No'lu Şube Eğitim Sekreteri **Hatice Efe**; BTS (Birleşik Taşımacılık Çalışanları Sendikası) Kadın Sekreteri **Bahar Uluğ**; **Sakine Karadeniz**; **Birsen Güneş**; **Gülşen Özer**; **Muhibet Özcanlı**; **Fatma Kavmaz**; **Esmâ Efetürk**; **Xezal Yıldırım**; **Jale Okkan**; **Yıldız Kardeş**; **Emine Akşahin**; **Songül Kapancı**; **Emine Kaya**; **Evin Yelboğa** ve **Safiye Akdağ**.

Gözaltına alınan kadınların avukatları tarafından ziyaret edilmelerine 24 saat yasak getirildi ve bu yasak daha sonra avukatlarının itirazları üzerine kaldırıldı. Bununla birlikte, polis ifadelerini ancak 17 Mart 2022 gece yarısı civarında almaya başladı. "Terör örgütüne üyelik" suçlamasıyla (Türk Ceza Kanunu, Madde 314/2), polis 1 Eylül 2021'deki Dünya Barış Günü, 25 Kasım 2021'deki Uluslararası Kadına Yönelik Şiddetin Ortadan Kaldırılması Günü, 8 Mart 2022'deki Dünya Kadınlar Günü ve Türkiye'nin İstanbul Sözleşmesinden çekilmesi vesilesiyle yapılanlar da dahil olmak üzere Diyarbakır'da gerçekleşen toplantılar, eylemler, buluşmalar ve basın açıklamaları hakkında kadınları sorguladı.

18 Mart 2022 tarihinde Sulh Ceza Hakimlikleri tarafından verilen kararlar uyarınca Jale Okkan, Emine Kaya, Sakine Karadeniz, Fatma Kavmaz, Remziye Sızıcı, Gülşen Özer, Esmâ Efetürk, Filiz Buluttekin, Bahar Uluğ, Songül Kapancı ve Fatma Yıldızhan tutuklanarak Diyarbakır Cezaevi'ne gönderildi. Yıldız Kardeş savcılık tarafından, geri kalan insan hakları savunucuları ve aktivistler ise adli kontrol tedbirleri ile serbest bırakıldı.

Aşağıda imzası bulunan örgütler, Diyarbakır'daki kadın hakları savunucularının ilk kez hedef alınmadığını üzüntü ile belirtmektedir. Nitekim, TJA ve Rosa Kadın Derneği'nin faaliyetlerine karşı yürütülen soruşturmalar kapsamında, özellikle [Mayıs 2020](#), [Temmuz 2020](#) ve [Nisan 2021'de](#) benzer baskınlar ve tutuklama dalgaları gerçekleşmişti. Bu soruşturmalar, insan hakları savunucularını, gazetecileri, muhalifleri ve başta HDP üyeleri olmak üzere muhalif siyasetçileri yargısal olarak taciz etmek için sistematik şekilde istismar edilen Türkiye'nin terörle mücadele mevzuatı kapsamındaki de dahil olmak üzere, çeşitli temelsiz suçlamalarla çok sayıda kadın hakları savunucusunun gözaltına alınması ve [hapis cezası almasıyla](#) sonuçlandı.

Gözlemevi, İHD ve TİHV meşru insan hakları faaliyetlerine karşı misilleme olarak görünen bu baskınları ve sonrasında kadın hakları savunucularının tutuklanmasını şiddetle kınamaktadır. Aşağıda imzası bulunan örgütler, Türkiye'deki yetkililerin Kürt kadın hakları savunucuları da dahil olmak

a joint programme
OMCT fidh
SOS-Torture Network
The Observatory
for the Protection
of Human Rights Defenders

İNSAN HAKLARI DERNEĞİ
HUMAN RIGHTS ASSOCIATION
KOMELEYA MAFÉN MIROVAN

TÜRKİYE
İNSAN
HAKLARI
VAKFI

üzere tüm insan hakları savunucularına yönelik olarak gerçekleştirilen ifade, toplanma ve örgütlenme özgürlüğü haklarının bariz ve tekrarlanan ihlallerinden duydukları endişeyi dile getirmektedir.

Yetkilileri, yukarıda anılan ve keyfi olarak tutuklanmış tüm kadın hakları savunucularını derhal ve koşulsuz olarak serbest bırakmaya ve haklarındaki tüm suçlamaları kaldırmaya çağırıyoruz. Ayrıca hükümeti, Türkiye'deki kadın hakları savunucuları ile birlikte tüm insan hakları savunucularına yönelik yargı düzeyindekiler de dahil olmak üzere tüm taciz eylemlerine son vermeye çağırıyoruz. Ayrıca, Türkiye'deki yetkilileri, uluslararası insan hakları hukukunda ve özellikle Türkiye'nin saygı göstermeyi ve uygulamayı taahhüt ettiği Uluslararası Medeni ve Siyasi Haklar Sözleşmesinin 19, 21 ve 22'nci maddelerinde yer alan ifade, toplanma ve örgütlenme özgürlüğü haklarını her koşulda teminat altına almaya çağırıyoruz.

İnsan Hakları Savunucularının Korunması için Gözlemevi (Gözlemevi) 1997'de Uluslararası İnsan Hakları Federasyonu (FIDH) ve Dünya İşkenceyle Müdahale Örgütü (OMCT) tarafından kurulmuştur. Bu programın amacı, insan hakları savunucularına karşı baskıyı engellemek veya bu durumlara çözüm üretmek üzere müdahale etmektir. FIDH ve OMCT, uluslararası sivil toplum tarafından hayata geçirilen bir Avrupa Birliği İnsan Hakları Savunucuları Mekanizması olan ProtectDefenders.eu üyesidir.

İnsan Hakları Derneği (İHD), 17 Temmuz 1986'da, aralarında avukatlar, gazeteciler, aydınların da bulunduğu ancak çoğunlukla siyasi tutuklu ve hükümlü yakınlarından oluşan 98 kişi tarafından kuruldu. İHD'nin tek amacı insan hak ve özgürlüklerini savunmak için faaliyetlerde bulunmaktır. Genel merkezi ile 31 şubesi ve temsilciliğiyle birlikte İHD, Türkiye'nin en büyük sivil insan hakları örgütüdür ve 1996 yılından beri FIDH üyesidir.

TİHV, 1990 yılından itibaren işkence ve diğer kötü muameleye maruz kalanlar ve yakınlarına tedavi ve rehabilitasyon hizmeti sunan ve başta işkence olmak üzere diğer insan hakları ihlallerinin önlenmesi için çalışan uluslararası tanınırlığı olan bir sivil toplum kuruluşudur.